

PRENUMERATA

kwartalna:

w kraju . . . . . 15 złotych;
za granicą . . . . . 20 złotych;Numer pojedynczy
20 groszy.Konto pocztowe czekowe
Nr. 730.

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

OGŁOSZENIA:

Cena za wiersz 1 m/m. szpalty
redakcyjnej po tekście 60 groszy.
Cena za wiersz 1 m/m. szpalty
ogłoszeniowej 55 gr.Tabelaryczne i cyfrowe 90 gr.
Ogłoszenia o zagubionych doku-
mentach 17 groszy za wyraz.
Każde ogłoszenie najmniej
1 złoty.Za terminowy druk ogłoszeń
Wydawnictwo nie odpowiada.
Osobom i firmom prywatnym
kredytu na ogłoszenia i prenu-
meratę Wydawnictwo nie
udziela.

Dyrekcja Wydawnictwa: Miodowa Nr. 22. Dyrektor przyjmuje od 12 — 2 pp. Dyrekcja otwarta od 9 — 3 pp. Tel. działu red. 644-05. Tel. działu handlowego 644-50. Tel. prenumeraty i rachuby 644-42. Tel. eksp. 625-28. Kasa czynna od g. 8 i pół r. do 1 pp., w soboty do godz. 12.

TREŚĆ DZIAŁU URZĘDOWEGO:

Zarządzenia Władz Naczelnych:

Poz. 343. Instrukcja z dnia 14 października 1930 r., wydana przez Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych dla państwowych urzędników służby drogowej, powołanych do wykonywania kontroli ruchu na drogach publicznych (kontrolerów ruchu).

Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 9 września 1930 r. o wprowadzeniu w obieg znaczków pocztowych opłaty 5, 15, 25 i 30 gr nowej edycji. (Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 29 października 1930 r. Nr. 73, poz. 584).

Ruch służbowy w Ministerstwie Sprawiedliwości.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Zarządzenia Władz Naczelnych

343.

INSTRUKCJA

z dnia 14 października 1930 r.

wydana przez Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych dla państwowych urzędników służby drogowej, powołanych do wykonywania kontroli ruchu na drogach publicznych (kontrolerów ruchu).

Na podstawie art. 19 i 26 ustawy z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 656) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Kontroler ruchu jest zaprzysiężonym państwowym organem służby drogowej, powołanym do czuwania nad przestrzeganiem przepisów porządkowych na drogach publicznych. Wchodzi on w skład personelu Dyrekcji Robót Publicznych Urzędu Wojewódzkiego i podlega służbowo bezpośrednio kierownikowi oddziału drogowego Dyrekcji Robót Publicznych Urzędu Wojewódzkiego.

§ 2.

Do obowiązków kontrolera ruchu należy:

1) czuwanie nad przestrzeganiem obowiązujących przepisów, dotyczących ruchu na drogach publicznych, a mianowicie przepisów zawartych:

a) w artykułach 4 i 6 ustawy z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 656),

b) w rozporządzeniu Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 maja 1930 r. o wymijaniu i wyprzedzaniu na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 373),

c) w części III rozporządzenia Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 czerwca 1924 r., regulującego używanie i ochronę dróg (Dz. U. R. P. Nr. 61, poz. 611),

d) w rozporządzeniu Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 maja 1925 r. o częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 26 czerwca 1924 r., regulującego używanie i ochronę dróg (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 397),

e) w rozporządzeniu Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 stycznia 1928 r. o ruchu pojazdów mechanicznych (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 396),

f) w rozporządzeniu Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 kwietnia 1929 r. o ruchu na drogach publicznych

autobusów, służących do utrzymywania publicznej komunikacji (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 439),

g) w rozporządzeniach Wojewody, obowiązujących na danym obszarze, które wskaże kontrolerowi ruchu władza przełożona.

2) czuwanie nad przestrzeganiem obowiązujących przepisów, dotyczących utrzymania dróg i zakazów ich niszczenia, zawartych:

a) w art. 4, 10 do 18 cytowanej powyżej pod 1 ustawy z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych,

b) w częściach II, IV i V cytowanego powyżej pod 1 rozporządzenia Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 czerwca 1924 r., regulującego używanie i ochronę dróg,

c) w rozporządzeniach Wojewody, obowiązujących na danym obszarze.

§ 3.

Kontroler ruchu jest obowiązany dokładnie znać przepisy, wymienione w § 2, względnie przepisy, które je w przyszłości zastąpią, obowiązujące po postanowieniu o postępowaniu karno-administracyjnym oraz przepisy niniejszej instrukcji.

§ 4.

Kontroler ruchu pełni służbę w umundurowaniu przepisaniem rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 466), objeżdżając drogi przydzielone mu do kontroli przez władzę przełożoną (§ 1). Ilość i czas objazdów oznacza władza przełożona.

§ 5.

Kontroler ruchu jest obowiązany rozciągać kontrolę nad bezpieczeństwem ruchu i stanem dróg. Ma on w szczególności obowiązek:

a) zarządzać na miejscu co potrzeba dla usunięcia przeszkód, które utrudniają swobodę ruchu na drogach publicznych,

b) udzielać doraźnej pomocy poszkodowanym w razie nieszczęśliwego wypadku na drodze (przejechanie, rozbicie się samochodu, zderzenie pojazdów i t. p.) i natychmiast zawiadomić o wypadku władzę administracji ogólnej i najbliższy posterunek Policji Państwowej,

c) ustalać okoliczności odnoszące się do wykroczenia i osoby sprawcy w razie ujawnienia wykroczenia przepisów, regulujących bezpieczeństwo i swobodę ruchu na drogach publicznych oraz używanie i ochronę dróg,

d) nakładać w granicach upoważnień kary w drodze doraźnych nakazów karnych za wykroczenia przepisów porządkowych na drogach publicznych, względnie donosić o popełnieniu wykroczenia powiatowej władzy administracji ogólnej, na obszarze której popełniono wykroczenie,

e) udzielać pomocy innym organom (służby drogowej, policji państwowej, gminnym), powołanym do czuwania nad przestrzeganiem przepisów porządkowych na drogach publicznych.

§ 6.

Kontroler ruchu może żądać od naruszających przepisy drogowe okazania dowodu stwierdzającego identyczność osoby, a od kierowców pojazdów mechanicznych okazania dokumentów uprawniających, a mianowicie: pozwolenia na prowadzenie pojazdu, dowodu rejestracyjnego pojazdu, albo specjalnego pozwolenia na próbną jazdę, międzynarodowego świadectwa drogowego, lub wojskowego dokumentu rejestracyjnego.

Jeżeli ustalenie okoliczności dotyczących sprawcy wykroczenia (ustalenie nazwiska, posiadanie dokumentów uprawniających) jest na miejscu z jakiegokolwiek powodu niemożliwe, kontroler ruchu jest obowiązany zapobiec uchyleniu się sprawcy od odpowiedzialności przez towarzyszenie mu do najbliższej siedziby organów policji państwowej lub gminy i ustalić przy pomocy tych organów pomienione okoliczności.

§ 7.

Na żądanie kontrolera ruchu obowiązany jest okazać legitymację służbową oraz upoważnienie do nakładania kar w drodze doraźnych nakazów karnych.

W czasie wykonywania czynności kontroler ruchu powinien postępować taktownie, lecz stanowczo, a zachowaniem swoim nie powodować utrudnienia ruchu publicznego.

§ 8.

Kontroler ruchu powinien zwracać uwagę zwłaszcza na następujące najczęściej popełniane wykroczenia:

A. Wozy konne, rowery, bydło, piesi, przydrożni mieszkańcy.

1) Wożenie ciężarów wozami o obręczach kół nie odpowiadających co do szerokości przepisowym wymiarom,

2) rozsypywanie szkła po drodze, złośliwe układanie kamieni, drzewa lub żelaza napoprzek drogi, zanieczyszczanie drogi nawozem lub słomą, zabłocenie drogi w osiedlach,

3) przejeżdżanie przez rowy przydrożne, zasypanie ich gnojem lub innym materiałem dla umożliwienia przejazdu, paszenie bydła w rowach i na poboczach drogi,

4) palenie tytoniu na mostach o jezdni drewnianej (dłuższych niż 20 m.), lub palenie ognisk w pobliżu tych mostów,

5) nietrzymanie się prawej strony w czasie jazdy lub postojów na drodze, nieusuwanie się lub też zbyt późne usuwanie się na prawo przed pojazdami wyprzedzającymi, usuwanie się na lewą stronę, jazda dwóch wozów obok siebie razem,

6) spanie na wozach podczas jazdy,

7) trzymanie biczyk na poprzek wozu z lewej strony, co może stanowić niebezpieczeństwo dla wyprzedzających w samochodach osób,

8) pędzenie bydła całą szerokością drogi i niespędzanie go na boki przed zbliżającymi się samochodami,

9) jazda z ciężarami po poboczach drogi,

10) hamowanie zapomocą łańcuchów, haków i innych przyrządów, któreby niszczyły drogę,

11) puszczenie przez woźnicę koni samopas na drogach i powożenie przez nieletnie dzieci,

12) nieokiełznanie koni będących w zaprzęgu,

13) urządzanie postojów na drogach (zwłaszcza w nocy) przed zajazdami, młynami, wagami buraczanami i t. p.,

14) brak tabliczek na wozach (z wyjątkiem osobowych, niesłużących dla celów zarobkowych) z nazwiskiem i adresem właściciela, poza miejscem zamieszkania właściciela,

15) brak świateł przy wozach w nocy,

16) jazda na rowerach bez posiadania imiennej karty rowerowej, jazda na rowerach bez hamulców, dzwonków ostrzegawczych, a po zmierzchu bez świateł,

17) zajeżdżanie przez cyklistów drogi samochodom, nieusuwanie się na prawą stronę jezdni na dany sygnał,

18) jazda na rowerach po chodnikach,

19) zostawianie dzieci na drogach bez opieki, wypuszczanie na drogi zwierząt i ptactwa domowego,

20) niszczenie przynależności drogowych, jak: drzewek, znaków i tablic drogowych, rozjeżdżanie przyzmi tłucznią, żwiru i t. p.

B. Wozy mechaniczne.

1) Kursowanie samochodów bez numerów i bez dowodów rejestracyjnych tudzież prowadzenie ich przez osoby nieuprawnione,

2) przekroczenie dozwolonej szybkości, zwłaszcza w miastach i osiedlach, jak również i na mostach,

3) nieprawidłowa jazda lewą stroną drogi, nieusuwanie się przed wyprzedzającymi i nieprawidłowe wyprzedzanie,

4) niedawanie obowiązujących sygnałów ostrzegawczych, używanie sygnałów niedozwolonych,

5) jazda w nocy lub podczas mgły bez świateł i postój w nocy bez tylnego światła i czerwonej latarki,

6) nietłumienie światła oślepiającego przy mijaniu się z innymi samochodami,

7) niestosowanie się do znaków służby drogowej lub znaków ustawionych na drogach,

8) prowadzenie samochodów przez kierowców w stanie nietrzeźwym,

9) jazda z zabłoconymi lub nieczytelnymi znakami rejestracyjnymi,

10) używanie przy samochodach ciężarowych wozów przyczepnych bez zezwolenia.

C. Autobusy.

11) Niezaopatrzenie autobusu w przepisane urządzenia,

12) niestosowanie się do rozkładu jazdy, nieregularne kursowanie, zatrzymywanie się poza wyznaczonymi miejscami postoju,

13) przeładowywanie autobusów ponad oznaczoną ilość miejsc pasażerami, jazda pasażerów na stopniach, dachach lub przy kierownicy,

14) przekraczanie szybkości 40 km/godz.,

15) prowadzenie autobusów przez nietrzeźwych lub nie mających prawa jazdy kierowców.

16) uruchamianie autobusów w stanie zniszczonym, zagrażającym bezpieczeństwu pasażerów (złe kierownice, brak zapadek czyli wsporników, źle funkcjonujące hamulce, silniki, wymagające częstej naprawy na drogach, zniszczone pneumatyki, zniszczone i zaniedbane karoserje).

§ 9.

Do obowiązków kontrolera ruchu należy zwracanie uwagi na stan jezdni i urządzeń drogowych ze względu na bezpieczeństwo jazdy. Do najczęściej spotykanych przeszkód i utrudnień ruchu należą: luźno leżące kamienie, porozrzucone w czasie dostawy, rozsypywanie po jezdni tłuczni przez tłukaczy, doły gruntowe, dziury w przegniłych pokładach mostów, słabe mostki, jezdnie bardzo śliska wskutek zawilgocenia lub zabłoconia, przełomy szosy w czasie odwilży wiosennych, zwalanie się drzew lub słupów telegraficznych na drogę, zerwanie przewodów napowietrznych, brak lub zły stan drogowych, tablic orientacyjnych, słupów kilometrowych, samochodowych, znaków ostrzegawczych, zabezpieczeń przejazdów kolejowych, brak poręczy na mostach lub zabezpieczenia wysokich nasypów, nienależyte zabezpieczenie robót na drogach i mostach, brak świateł w nocy podczas robót na drogach, rozrzucanie narzędzi na drodze, nieusuwanie na noc maszyn drogowych na pobocza drogi, zły stan objazdów drogowych w czasie robót lub nienależyte ich oznaczenie i t. p.

O dostrzeżonych przeszkodach i utrudnieniach ruchu powinien kontroler ruchu natychmiast zawiadomić właściwego dróżnika z zanotowaniem o tem w jego książeczce dróżniczej, a o poważniejszych wypadkach na piśmie właściwy Zarząd Drogowy.

W nagłych wypadkach, gdy służby drogowej niema na drodze (w nocy i w dniu świątecznym), powinien kontroler ruchu zawiadomić o dostrzeżonych przeszkodach właściwy posterunek Policji Państwowej lub urząd gminy.

§ 10.

Kontroler ruchu powinien posiadać książkę kontroli objazdów (załącznik Nr. 1).

Ilość odbytych objazdów z podaniem kilometrów obowiązany jest kontroler ruchu każdorazowo odnotować w książeczce kontroli objazdów.

Odbycie podróży służbowej (objazdu) udowania kontroler ruchu odpowiednią adnotacją w książce kontroli, umieszczoną przez miejscową władzę administracyjną (starostwo, zarząd drogowy, urząd gminny) w najdalszym punkcie danego objazdu, oraz w miejscowościach pośrednich, gdy objazd nie odbywa się drogą najkrótszą.

§ 11.

Kontroler ruchu jest obowiązany posiadać podczas objazdów blok do sporządzania doniesień o wykroczeniach przepisów porządkowych na drogach publicznych (załącznik Nr. 2), następnie blok do sporządzania doniesień o spostrzeżeniach, dotyczących stanu jezdni i urządzeń drogowych (załącznik Nr. 3), wreszcie blok doraźnych nakazów karnych (koloru białego).

§ 12.

Pobrane grzywny obowiązany jest kontroler ruchu w ciągu 48 godzin od chwili pobrania wpłacić do Kasy Skarbowej na budżet dochodowy Ministerstwa Robót Publicznych w dz. 2 roz. 4 § 14 (grzywny i odszkodowania), jeżeli chodzi o grzywny za wykroczenia, popełnione na drogach państwowych, a do właściwej kasy samorządowej na rachunek odpowiedniego związku komunalnego, jeśli chodzi o grzywny za wykroczenia, popełnione na drogach samorządowych. Otrzymane kwity, jako dowody wpłacenia, mają być dołączone do sprawozdań miesięcznych (§ 13).

§ 13.

Z końcem każdego miesiąca kontroler ruchu składa Urzędowi Wojewódzkiemu (Dyrekcji Robót Publicznych) sprawozdanie ze swych czynności, według załączonego formularza (załącznik Nr. 4).

§ 14.

Kontrolerowi ruchu przysługuje w czasie pełnienia służby prawo do szczególnej ochrony prawnej, określone w obowiązujących ustawach karnych. Ma on również prawo żądać okazania pomocy przy wykonywaniu służby od organów policji państwowej i gminnych.

§ 15.

W razie służbowego zetknięcia się z funkcjonariuszami policji państwowej, kontroler powinien

zawsze działać w porozumieniu z nimi. W stosunku do funkcjonariuszów tych nie przysługują mu jednak uprawnienia kontroli lub nadzoru. Gdyby w konkretnym wypadku zaszła potrzeba interwencji służbowej, a na miejscu jest równocześnie organ policyjny i kontroler ruchu, pierwszeństwo do wdrożenia dochodzenia przysługuje funkcjonariuszowi policji państwowej.

Pozatem właściwym do załatwienia sprawy w zakresie objętym niniejszą instrukcją jest ten organ, który pierwszy wdrożył dochodzenie.

Minister Robót Publicznych:

(—) *Matakiewicz.*

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Sławoj Składkowski.*

Załącznik Nr. 1.
do § 10.

KSIĄŻKA KONTROLI OBJAZDÓW.

Data i godzina		Odbyty objazd (podać należy miejscowość początkową i końcową objazdu, miejscowość, będącą najdalszym punktem objazdu, a także i miejscowości pośrednie, gdy objazd nie odbywa się drogą najkrótszą).	Odbyta droga w km.	Potwierdzenia miejscowej władzy administracyjnej (starostwo, zarząd drogowy, urząd gminny) w najdalszym punkcie objazdu i w punktach pośrednich, gdy objazd nie odbywa się drogą najkrótszą (data i godzina zgłoszenia się kontrolera ruchu)
Rozpoczęcie objazdu	Ukończenie objazdu			

Załącznik Nr. 2.

do § 11.

Książka Nr. . . . .

U w a g a: Wypełnia się w 2 egzemplarzach (przez kalkę): 1 egzemplarz dla Starostwa, 2 pozostaje w książce.

Doniesienie Nr. . . . .

W dniu . . . . . 193 . . . r. na drodze . . . . . na km. . . . .
(podać kategorię drogi i jej nazwę)

stwierdziłem, że . . . . .

(imię i nazwisko sprawcy)

zamieszkały w . . . . . do-

puścił się następującego wykroczenia przepi-

sów o ochronie i używaniu dróg publicznych . . . . .

. . . . .

. . . . .

. . . . .

Przyczem wyrządził szkodę (opis szkody) . . . . .

. . . . .

Nazwiska ewent. świadków i ich adresy . . . . .

. . . . .

Winny nie zgodził się na ukaranie doraźnym

nakazem karnym z powodu . . . . .

. . . . .

O wykroczeniu doniesiono Starostwu w

poczcie (osobiście) w dniu . . . . . 193 . . . r.

. . . . . dn. . . . . 193 . . . r.

(podpis kontrolera ruchu).

Doniesienie powyższe otrzymałem:

. . . . . dn. . . . . 193 . . . r.

(podpis urzędnika odbierającego).

U w a g a: Niepotrzebne skreślić.

Załącznik Nr. 3.

do § 11.

Książka Nr. . . . .

U w a g a: Wypełnia się w 2 egzemplarzach (przez kalkę): 1 egzemplarz dla Wydziału Powiatowego, 2 pozostaje w książce.

Doniesienie Nr. . . . .

Do Wydziału Powiatowego (Powiatowego Zarządu Drogowego) w . . . . .

Dnia . . . . . 193 . . . r. o godzinie . . . . . zauważyłem na km. . . . . drogi

(wymienić nazwę i kategorię drogi oraz zauważone niebez-

pieczeństwo dla ruchu)

. . . . .

. . . . .

. . . . .

o czym zawiadomiłem dnia . . . . . 193 . . . r.

dróżnika (drogomistrza) . . . . .

(imię i nazwisko)

i zanotowałem w jego książeczce służbowej . . . . .

. . . . . dn. . . . . 193 . . . r.

Kontroler ruchu

Doniesienie powyższe otrzymałem:

. . . . . dnia . . . . . 193 . . . r. o godz. . . . .

(podpis odbierającego)

Załącznik Nr. 4.

do § 13.

Sprawozdanie

kontrolera ruchu . . . . .

(imię i nazwisko)

z czynności za miesiąc . . . . . 193 . . . r.

W miesiącu . . . . . 193 . . . r. objechno

dróg . . . . . km. w powiatach . . . . .

(ilość km.)

. . . . .

w tem dróg państwowych . . . . . km.

„ wojewódzkich . . . . . km.

„ powiatowych . . . . . km.

„ gminnych . . . . . km.

W czasie tym dokonano objazdów nocnych . . . . .

. . . . .

. . . . .

w towarzystwie

W czasie objazdów wydano doraźnych naka-

zów karnych (Nr. Nr. książeczek i Nr. Nr. nakazów

karnych) . . . . .

. . . . .

. . . . .

Ogólna suma pobranych grzywien wynosi

. . . . . zł. . . . . gr.

Doniesień do Starostw złożono w . . . . .

(ilość)

wypadkach (Nr. Nr. książeczek i Nr. Nr. donie-

sień) . . . . .

. . . . .

Doniesień do Wydziałów Powiatowych (Za-

rządów Drogowych) w sprawie stanu jezdni i urzą-

dzeń ubocznych złożono w . . . . . wypadkach

(ilość)

(Nr. Nr. książeczek i Nr. Nr. doniesień) . . . . .

. . . . .

Zażądano interwencji Policji Państwowej

(urzędów gminnych) w wypadkach:

Udzielono pomocy w nieszczęśliwych wypad-

kach:

Wyszczególnienie najczęściej trafiających się

wykroczeń . . . . .

